

La classificació professional, l'impacte del procés de Bolonya

El grup de treball va estar conduït pel Dr. Xavier Mate i el Dr. Arturo Míguez, amb el suport tècnic del Sr. Xavier Baro i el Sr. Héctor Cantero. Hi van participar 40 directius dels àmbits de recursos humans, infermeria, assistencial i gerència.

Desenvolupament del debat

El debat es va iniciar amb unes reflexions prèvies per contextualitzar el que significa l'adaptació de les organitzacions sanitàries als canvis que genera l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (conegut com procés de Bolonya):

1. El sistema d'ensenyament universitari ha canviat. Com a conseqüència de l'EEES ens hem homologat a la resta de països de la UE. Aquest procés es veu acompanyat del desenvolupament mitjançant la legislació estatal de les especialitats d'infermeria.
2. Tenim el repte de traslladar aquests canvis a la classificació professional de les nostres organitzacions i fer-ho generant només oportunitats en la gestió organitzativa i el desenvolupament dels professionals.

Aquesta contextualització prèvia va continuar amb l'anàlisi que l'impacte que l'EEES té en les professions sanitàries des del punt de vista de la classificació professional. Actualment, s'agrupen les professions sanitàries universitàries en dos grups: el GP 1 per a les llicenciatures i el GP 2 per a les diplomatures. Aquest enquadrament és veu directament afectat al desaparèixer aquesta distinció d'estudis i passar totes a ser considerades graus, tal i com es mostra en el quadre següent:

Grau		Especialitat	
60 ECTS per any (4/5/6)		2/5 anys	
240 ECTS	Antigues Diplomatures	Treball social	
		Podologia	
		Fisioteràpia	
		Teràpia Ocupacional	
		Logopedia	
		Infermeria	LLIR + ISMR + IFCR + IPR + IGR (2)
		300 ECTS	Antigues Llicenciatures
Biologia	BIR (3)		
Física			
Química			
Farmàcia	FIR (4)		
Odontologia			
360 ECTS	Medicina		

Concretant més, aquesta nova organització dels ensenyaments universitaris, juntament amb el desenvolupament de les especialitats d'infermeria, té uns impactes directes en la classificació professional actual de les organitzacions que podem resumir d'aquesta manera:

- ✓ Coexistència de les mateixes professions amb titulacions diferents (Per exemple, DUI vs. Grau en Infermeria o Llicenciat en Farmàcia vs. Grau en Farmàcia).
- ✓ Les antigues diplomatures sanitàries (com infermeria o fisioteràpia) ara són títols de grau, i les seves respectives carreres tenen una durada de 240 crèdits europeus, és a dir 4 anys, igual que la majoria de les antigues llicenciatures. El mateix succeeix amb les professions no assistencials que s'enquadraven en els grups professional 4 i 5. Col·lectius anteriorment classificats en diferents grups professionals per la tipologia de titulació, ara, segons aquest raonament, podrien coexistir en un mateix grup.
- ✓ Els actuals graus poden ser de 240, 300 o 360 ETCS. Hi ha coexistència dins del GP1 de facultatius amb la mateixa retribució, amb una duració d'estudis i nivell de qualificació diferent.
- ✓ Aparició i possible generalització de la infermera especialista.

El debat col·lectiu va continuar a partir d'unes preguntes prèviament plantejades, sobre com afrontar i adaptar-nos a aquests canvis i alhora:

- ✓ Evitem barrejar professionals diferents en una mateixa categoria.
- ✓ Prevenim processos salarials inflacionistes.
- ✓ Assolim l'objectiu de reconèixer i diferenciar específicament el col·lectiu infermer i el de metges.
- ✓ Compatibilitzem i fem coexistir models diferents.
- ✓ Passem de pagar per titulació a pagar per titulació i competència.
- ✓ Potenciem els reconeixement de les competències.

Conclusions

Finalment, i com a resultat de les aportacions del debat, es va elaborar una síntesi que pivota sobre dos elements: uns criteris d'enquadrament professional i unes consideracions sobre les oportunitats que aquest procés de canvi pot generar en la gestió organitzativa i el desenvolupament, molt especialment en referència a la professió infermera.

Criteris generals de classificació de les professions sanitàries de titulació universitària

1. En primera instància, es considera adient agrupar totes les titulacions universitàries sanitàries en un mateix grup professional.
2. En segon lloc, cal desagregar els professionals d'aquest grup en subgrups segons el nombre de crèdits de cada Grau cursat.
3. Finalment, és necessari tornar a desagregar aquests subgrups i classificar reconeixent l'especificitat, és a dir, no classificant en funció de la titulació sinó a partir de les competències.

Consideracions generals

El nou model hauria de donar menys pes retributiu a la titulació i més a les competències i a l'impacte que poden tenir aquestes en l'acompliment (performance) dels professionals en les organitzacions.

1. Si variem l'increment de formació i capacitació i no l'acompanyem d'un canvi organitzatiu, només generarem frustració en un escenari econòmic limitat.
2. Infermeria té una gran oportunitat si és capaç de modificar el seu rol i disminuir el seu nombre, ja que amb les seves noves competències és possible aconseguir una nova organització més eficient que pugui, fins i tot, incorporar noves professions.
3. Es fa necessari un nou marc regulador tant competencial com retributiu en funció de la titulació acadèmica i el perfil competencial del lloc de treball.